

[Hans Hansen.]

nok — jeg tror, det er tvivlsomt, om den sikrer Rentabilitet — øger Rentabiliteten. Men hvis Sukkerroedyrkerne skal have Sikkerhed for Rentabilitet, er det nærliggende at stille det Spørgsmaal: Hvad skal saa alle de andre have, der i dette Øjeblik er inde i urentabel Produktion — uden Hensyn til om de er Sukkerroedyrkere?

Beløbet til Sikring af Aktiekapitalens Forrentning kan kun faas ved at gennemføre — det Moment, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch glemte — en Forhøjelse af Sukkerprisen for Forbrugerne. Det, der sker, er da kun det simple, at man for at sikre Forrentning af den Kapital, der er anbragt i Sukkerfabrikationen, og for at muliggøre en Forrentning af overprioriterede Ejendomme forhøjer Sukkerprisen med ca. 10 pCt., det vil sige, hvis man tager det pr. Familie, som man jo i Almindelighed regner til ca. 5 Medlemmer, en Beskatning paa 7—10 Kr. aarlig pr. Familie, som man lægger paa den store brede Befolkning til Fordel for Sukkerkapitalen. Jeg tror, at Karl Marx vilde vende sig i sin Grav, hvis han kunde ane, at en socialdemokratisk Minister forelægger et Forslag, der sikrer Kapitalen et Udbytte paa det store forbrugende Publikums Bekostning.

Vi er efterhaanden kommet saa langt ud i hele den Opfattelse — og jeg nærer ingen overdrevne Illusioner om, at mine Betragtninger om Frihed og Frihandel vinder ret meget Øre i dette høje Ting —, vi er kommet saa langt, at vi nu har lagt i Hænderne paa et Valutaudvalg i Forbindelse med Handelsministeren at bestemme, hvilke Varer der overhovedet maa købes her i Landet. Nu fortsætter vi her med et Forslag, der gaar ud paa at bemyndige den højtærede Handelsminister til at bestemme i Henhold til Lovforslagets to første Paragraffer, hvem der maa dyrke Sukkerroer her i Landet, hvem der maa fabrikere Sukker o. s. v., en Bemyndigelse, der i Virkeligheden er en Fortsættelse af Loven af 29. Januar.

Jeg bebrejder ikke det konservative Folkeparti, at det ud fra hele sin Betragtningensmaade tager denne Stilling, og i og for sig heller ikke Socialdemokratiet, at det ønsker Statens Regulering. Men de, der har hyldet den personlige Frihed og Frihandel, de er efterhaanden kommet ind paa Omraader, hvor de efter min Mening aldeles ingen Ret har til at være. Naturligvis har de den grundlovsmæssige Ret til at stemme efter deres Overbevisning og anlægge de Betragtninger, de vil; men de har

ikke Mandat til i dette høje Ting at stemme paa Told, for de er valgt ind paa et Frihandelsgrundlag. Man kommer her i Virkeligheden til det Punkt, at det lægges i Statens Haand at bestemme over Borgernes Ve og Vel, altsaa til det vigtigste Punkt i dette Øjeblik i det russiske Sovjetsystem. Det naaede vi til med Loven af 29. Januar, og vi fortsætter dermed ved dette Lovforslag.

Vi er efterhaanden kommet ret vidt; men naar vi i dette Øjeblik ser den Nød og Elendighed, som hele det arbejdende og forbrugende Folk er ude i, saa ligger det nær at spørge, om dette System med Statsregulering ikke alligevel maa føres videre, om man ikke maa tage Konsekvenserne af dette System. Man kan dog vel ingen Mening finde i, at Folk maa sulte, naar Staten tager i sin Haand at regulere, ud fra den Betragtning, man anlægger af Statens Evne til at regulere. Jeg maa tro, at vil man have Statsregulering, maa man erkende, at det er nødvendigt at gaa langt videre, f. Eks. til det, som Landbrugernes Sammenslutning i en Skrivelse til Rigsdagens Medlemmer nu har gjort Forestilling om, en Forfalskning af Kronen eller lignende. Ja, jeg ønsker ikke at støtte, jeg ønsker at bekæmpe en saadan Foranstaltning; men det er dog en Konsekvens af Statsreguleringen, og jeg mener ikke, at man for Rigsdagens og Statens Velanstændigheds Skyld kan blive staaende paa det Standpunkt, man staaer paa, hvis man ikke tror paa Frihed.

Jeg ønsker ikke at være med til en saadan Lovforanstaltning, heller ikke en saadan, som indeholdes i det foreliggende Lovforslag, fordi jeg mener, at det kun forværrer Krisen paa samme Maade som de Foranstaltninger, som ikke alene er gennemført her, men overalt i Verden til Regulering dels ved Toldforanstaltninger og dels ved Statsindgreb. Det har ført til det modsatte af det, man har tilsigtet. Det har ikke øget Beskæftigelsen, men har nedsat Beskæftigelsesgraden. I samme Forhold, som man har forhøjet Tolden og foretaget Statsindgreb, er Arbejdsløsheden steget.

Retsforbundet kan ikke paa det nuværende Grundlag gaa med til Forslaget. Et Forslag, som Retsforbundet skulde kunne tiltræde, maa for det første indeholde Sikkerhed for, at Sukkerprisen ikke kunstigt forhøjes, og for det andet for, at Sukkerkapitalen ikke gennem Lov sikres et bestemt Udbytte. Hvordan Forslaget kommer til at se ud, naar det kommer fra det Udvalg, der nu antagelig nedsættes, beror